

szettudományok és műszaki tudományok gyógyszerivonatkozású tudományos kérdéseit összefoglalva és ápolva, reális összekötő kapocs lehessen mind az elméleti, mind a gyakorlati orvostudományok felé.

Az osztálytitkári beszámolóhoz, valamint a Gyógyszerészeti Bizottság elnökének beszámolójához csatlakozva, tisztelettel teszem meg az alábbi javaslatokat:

Hivassék egybe a Kémiai Tudományok Osztálya Gyógyszerészeti Bizottsága rendezésében referátum jellegű vagy anketyszerű ülés a gyógyszerkészítés egy-egy kiemelkedő kérdéséről. Ilyen ülések témájaként szabad legyen egy-két gondolatot felvetnem, pl.:

1. Hazai gyógynövénytermesztés,
 2. Gyógyszerstabilitási kérdések egyrészt nagyipari megvilágításban, másrészt gyógyszer-tári szemszögből.
 3. Összefüggés a gyógyszerhatás és a gyógyszer-alakok fizikai-kémiai, kolloidikai sajátosságai között.
- Befejezésül szabad legyen kérem a gyógyszerellátás mind népgazdasági, mind népegészségügyi jelentőségére tekintettel, hogy a gyógyszerkészítéssel foglalkozók részére a külföldi tapasztalat-cserékre nagyobb lehetőség nyíljen.

(*Budapesti Orvostudományi Egyetem Gyógyszerészeti Kémiai Intézet, Budapest, VIII., Puskin utca 11—13*)

GONDOLATOK TÍZ ÉV TÁVLATÁBÓL

SZABÓ PÁL igazgató

Tíz év a történelem lassanpergő homokóráján nem nagy idő, és szinte egy röpke másodpercnél számít, de egy ember életében mégis soknak tűnik, főleg akkor, ha megáll egy pillanatra az élet rohanó forgatagában tíz esztendő mérföldkövének és számotvetet önmagával.

Tíz év elegendő ahhoz, hogy egy újszülött felcseperedjék, hogy a hetyke és még meggondolatlan fiatalember megkomolyodjék, a ma még élete delét élő ember öszülő halántékkal ébredjen. De elég ahhoz is, hogy egy új társadalmi rendszer megszüлдudjon, új városok, gyárak létesüljenek a tegnapi még kopár földterületen, és soha nem tapasztalt politikai és gazdasági eredmények szülessenek.

A tudomány mai fejlődése mellett nem is kell tíz év ahhoz, hogy az ember elhagyja ezt a „sárgolyót” és új birodalmat teremtsen magának a világmindenség valamely más pontján, — de ahhoz sem kell már tíz év, hogy az emberiség földi problémáin és fájdalmaiban mind anyagi, jóléti, mind egészségügyi problémáiban lényeges változások szülessenek.

Te gyógyszer-tári dolgozó! Munkád és elfoglaltságod mellett vajon észrevetted-e a körülötted zajló életet, — azokat a hatalmas politikai, gazdasági, szociális és kulturális eredményeket, melyek szocializmust építő hazánkban egész népünket és dolgozó társadalmunkon keresztül Téged is érintenek közvetlenül vagy közvetett formában!

Ma, amikor pártunk és kormányunk a munkásosztály és a vele szövetséges parasztság, a haladó értelmiség, egyszóval népünk minden egyes tagja hazánk felvirágoztatásán, az egyre növekvő gazdasági, jóléti és kulturális igények kielégítésén dolgozik, vizsgáljuk meg együtt, vajon mi gyógyszer-tári és központi dolgozók megtettünk-e mindent azért, hogy e nemes küzdelemből teljes erővel kivegyük részünket, esetleg a táraasztal melletti komoly elfoglaltságon, a gyógyszerellátás nemes feladatán túl is.

Ahhoz, hogy ezt a kérdést reálisan vizsgálhassuk, egynéhány mondatra vissza kell térnünk az 1950. évi júliusi államosítási időszakra, melyből kiindulva szinte évenként tudjuk lemérni a múltban megtett utat, leszűrni a jelent és ebből adódóan megszabni az előttünk álló feladatokat.

A gyógyszer-tárak államosítása időszakában hármas feladat előtt állottunk:

1. Biztosítani a gyógyszerellátás zavartalan-ságát az új körülmények között.
2. Öröködni a társadalmi tulajdon felett, melynek birtokosa egész népünk lett.
3. A Gyógyszer-tári Központ dolgozóit bevonni a szocializmus építésébe.

A gyógyszerellátás zavartalan-ságának megteremtéséhez nem volt elegendő az 1950-es állapotok közt levő korszerűtlen gyógyszer-tári hálózat, a gyógyszer-tárakban talált silány felszerelés, de az államosításkor átvett gyógyszer mennyisége sem. Meg kellett indítani a gyógyszerellátás teljes átszervezését. *Ki tagadná ma már az e téren elért hatalmas eredményeket, melyek a gyógyszer-gyártásban, vagy hálózatfejlesztés terén államunknak több milliárd forintjába kerültek tíz év alatt?*

Hamarosan rájöttünk azonban arra, hogy a fenti alapvető feladat ellátásához nem elég csak a tárgyi feltételeket megteremteni, hanem keresnünk kell mögöttük az „embert”, akire a feladat elvégzése hárul, és akit a kapitalista szektorból a szocialista szektorba való hirtelen átállítás és az államosítási rendelet végrehajtása során előfordult hibák átmenetileg megzavartak.

Arra is rájöttünk, hogy a napi munka megy a maga útján. Az ellenőrzések szándékos szabálytalanságot nem mutattak, azonban a hálózat dolgozói és elsősorban a volt tulajdonosok bizonytalanságban éltek, de bizalmatlanság volt tapasztalható a központ és a hálózat dolgozói között is.

Nem hiányoztak a vállalat életéből az intrikák sem, melyek még jobban rontották az amúgyis súlyos léghőrt. Rádöbentünk hamarosan arra,

hogyan az emberek megismerése nélkül nem jutunk előre és ezért már az első hónapokban sorra jártuk a helyi szerveket és véleményt kértünk a gyógyszerárak dolgozóiról, és így sikerült kialakítanunk egy új gyógyszerárvezető gárdát, amely még ma is Központunk derékhadának tekinthető. Kikértük dolgozóink véleményét az egyes nehezebb problémák megoldásával kapcsolatban, bátorítottuk és dicsértük a törekvőket, az igazságért harcolókat, de ugyanakkor sarokba szorítottuk és elszigeteltük az intrikusokat.

Nem egyszer kijelentettük, és kezdettől fogva tudatosítottuk, „*hogyan minden becsületesen dolgozó gyógyszerészre szükségünk van és számítunk rájuk népi demokráciánkban*” — és ez a bizalom, mely feléjük sugárzott, feloldotta a bizalmatlansági érzéseket.

A gyógyszerészek megnyerésének másik módja a szocializmus építése számára az volt, hogy kezdettől fogva törődünk főleg a vidékre letelepedő gyógyszerészeink életkörülményeinek megjavításával, az otthon, a családi fészek kialakításával, — mellyel a kapitalista társadalmi rendszerben nem törődtek, — de a mi rendszerünknek nehéz súlytöbbletet jelentett.

Ki tagadná ma már, hogy az elmúlt tíz év alatt volt fejlődés az életkörülmények megjavításában, egészségügyi kormányzatunk fokozott gondoskodása révén.

Ugyanezen időszak alatt végbement a gyógyszerári központokban egy tisztulási folyamat, megszűntek az adminisztrációs túlkapasások, és egyre inkább megteremtődtek a kollektív vezetés feltételei, amit elősegített a vállalati főgyógyász-munkakör és szakfelügyelet megszervezése.

Ez azt eredményezte, hogy a gazdasági vezetés további megszilárdítása mellett egyre inkább feladatunk lényegéből adódó szakmai szempontok kerültek előtérbe. A megfelelő vezetőkáderek beállítása nagymértékben segítette és részben tehermentesítette a politikai vezetést, és lehetőséget nyújtott, hogy a politikai kérdések megoldására több idő maradjon.

Feladatunkká vált a gyógyszerellátás megszervezése vidéki viszonylatban is, mely igény kielégítése érdekében több belvárosi gyógyszertárat szüntettünk meg, illetve helyeztünk át peremvidékre és falura a betegek jobb gyógyszerellátása érdekében. *Gyógyszerészeink helytállásának felfigyelt pártunk és kormányunk* is, és megindult az a folyamat, mely tisztázta a gyógyszerészek társadalmi helyzetét és szerepét a szocializmus építésében. E kérdés pártunk értelmiségi politikájának helyes kezdeményezése alapján rendeződhetett.

Meg kell állapítanunk azonban, hogy az 1956-os ellenforradalmi események zavaros politikai légköre egyes gyógyszerészek és gyógyszerári dolgozók fejét megzavarta.

Adódtak olyan hangok, főleg egynémely volt tulajdonos részéről, melyek a gyógyszertárak visszajuttatását és más követelések bevezetését sürgették, — de ez a jelenség teljesen elszigetelt volt, és erre az erőtlen hangra egységesen felelt a józanul gondolkodó dolgozók nagy tábora,

köztük a volt tulajdonosok túlnyomórésze is, és higgadságukkal igyekeztek lecsillapítani a jogtalan követelzőket.

Ennek a csaknem egységes állásfoglalásnak volt a következménye az is, hogy a mi megyénkben nem csatlakoztak a sztrájkolók, a rendszer ellen tüntetők, a felforgatók táborához, hanem naponta munkahelyükön voltak, hivatásuknak éltek, és a zavaros körülmények között is végezték a gyógyszerellátás nehéz feladatát.

Ezt igen nagy politikai eredménynek kell tekintenünk, ami egyúttal bizonyította, hogy nem volt hiábavaló az előlegezett bizalom és az előző években végzett politikai nevelő munka.

Meggyőződésünk az, hogy a mi országunkban a kapitalista társadalmi rendszert, a kizsákmányolást soha többé nem lehet visszaállítani, és ezt meg kell érteniük még azoknak is, akik tíz éven át bedugott füllel és csukott szemmel jártak csak azért, hogy régi elképzeléseiket, titkon rejtett vágyaikat melengessék, és szándékosan nem vették észre a körülöttük lezajló politikai, gazdasági és társadalmi változásokat, — az emberek tudatában végbemenő forradalmi átalakulást.

Ez az elenyésző kisebbség, mely még létezik, nem akadályozhatja meg a dolgozók nagy többségét abban, hogy sikeresen építsék a szocializmust hazánkban.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány megalakulásával hazánk politikai és gazdasági helyzete konszolidálódott, és ezen megszilárdult helyzeten belül tovább növekedett a gyógyszerészek erkölcsi és politikai megbecsülése azzal is, hogy lehetővé vált a „Kiváló” és „Érdemes Gyógyász” kitüntetések, valamint a „Kiváló Dolgozó” jelvény és oklevél adományozásának lehetősége.

Ugyancsak eredményeink közé számít, hogy egészségügyi kormányzatunk lehetővé tette az elmúlt évben gyógyszerészeink ismételt bérrendezését, mellyel orvosoltuk a legégetőbb bérkérdéseket. Ma már egyre kevesebb az olyan dolgozó, aki lenézően beszél a munkaversenyőről, mert látják annak politikai, szakmai és gazdasági célkitűzéseit.

Örömmel állapíthatjuk meg azt is, hogy a szakszervezeti életben a szakcsoportok megmozdulásokban, a tudományos kutatómunkában, de társadalmunk politikai életében is egyre inkább kivesszük részüket.

Néhány évvel ezelőtt még nem voltak tanácsos tag gyógyszerészeink, de dolgozóink ma már egyre inkább bekapcsolódnak a községek társadalmi és politikai életébe is.

A szocializmus építése országos viszonylatban, és ezen belül a gyógyszerellátás területén, öt évre terjedő időszakban szabja meg a feladatok elvégzését. A mezőgazdaság szocialista átszervezéséből és a megnövekedett gyógyszerellátási igényekből adódó hatalmas forgalmi felutást, mely a mi öt éves tervünkben szerepel, — csak korszerű gyógyszertár hálózattal, még jobb felszereléssel, több és szakképzettebb dolgozókkal tudjuk végrehajtani. Az anyagi feltételeket népgazdasági ter-

vünk és egészségügyi kormányzatunk biztosítja. Ugyanakkor fokozni kell a politikai nevelőmunkát a feladatok tökéletes és mielőbbi végrehajtása érdekében.

Nehezebb a helyzetünk azonban a gyógyszerész létszám-ellátottság területén, főleg most, amikor dolgozóink egy része a pályán eltöltött hosszú, hivatástudattal teli évek után nyugalomba vonul. Fenti kérdésből adódik tehát az előttünk álló nyitott feladat, hogy kikre támaszkodhatunk a gyógyszerellátás továbbvitelében és az idős gyógyszerészek vállán levő terhek átvételében. Elsősorban is a fiatal gyógyszerészekre számítunk, azokra, akik ma már 5—10 éve kint vannak az életben, továbbá azokra, akik ma még az egyetem padjaiban ülnek, de az ötéves terven belül az élet porondjára lépnek. Órájuk háral a feladat, hogy fokozatosan átvegyék a gyógyszerárak vezetését és az azzal járó gondokat, megtanulják a jó anyag-gazdálkodást, és továbbvigyék a gyógyszerellátás nemes feladatát a megkezdett úton.

Feladataink tehát a következők: A fiatal gyógyszerészek és nagy számban belépő közép-kaderek beolvasztása a törzsgárdába, az idős gyógyszerészek tapasztalatának és hivatásszeretetének, — továbbá a fiatalok lendületének összefonódása a feladatok megoldása érdekében, de ami még ennél is fontosabb: a fiataloknak tisztázniuk kell önmagukban, hogy a gyógyszerészet nem foglalkozás csupán, hanem több annál: *hivatás*.

Véleményünk szerint az egyetemi felvételt meg kell előznie a gyógyszerészetben eltöltött gyakoronoki időnek, mert sokan nem tudják fiataljaink közül, mire vállalkoznak, és ezért csak nagyvárosokban akarnak elhelyezkedni, és nem gondolnak arra, hogy a falu gyógyszerellátásának biztosítása, különösen most, a mezőgazdaság szocialista átszervezése során súlyponti feladat.

Miután a várható gyógyszerész utánpótlás nem tud lépést tartani a forgalomnövekedéssel járó követelményekkel, — és mert súlyosbítja a gyógyszerészlétszám ellátottságot a nyugdíjbanmenők stb. kiesése — egyetlen járható útnak a technikusképzés színvonalának emelésén keresztül e munkakör kiszélesítése, és minden nem szorosan vett gyógyszerész munkának a megfelelő segéderőkre (pénztáros, adminisztrátor) való rábízása látszik.

Az ötéves tevé gazdasági feladatai mellett politikai feladataink is vannak. Mindig azt tapasztaljuk, hogy gyógyszerészeink *igénylik és elvárják* a dolgozók megbecsülését. Ennek előfeltétele, hogy a gyógyszerész szoros szakmai problémáján túl is törődjék a közösség problémáival. A szocializmus építésének számtalan területe van, ahol képességeit hasznosítani tudja. Éppen ezért ki kell szélesíteni azokat a helyes kezdeményezéseket, amelyekkel gyógyszerészeink egy része aktívan bekapcsolódott a tanácsok és helyi szervek munkájába, a falu kulturális és sport életének vitelébe.

Politikai életünk területén bátran fel kell venni a kapcsolatot a helyi tanácsokkal, a pártszervezettel, és *nyíltan színt vallani* abban az irányban, hogy elismerik szocialista társadalmunk vívmányait, eredményeit, mert látják, hogy ez a társadalom nyújt lehetőséget az életszínvonal állandó emeléséhez, a nyugodt élethez.

Ha dolgozóink, és elsősorban gyógyszerészeink bebizonyítják, hogy a szocializmus építéséért, annak ügyéért harcolni is képesek, akkor pártunk, kormányunk és egész dolgozó népünk további erkölcsi és anyagi megbecsülést biztosít gyógyszerészeink és központunk minden egyes dolgozója számára.

(Baranya megyei Tanács Gyógyszertári Központja
Pécs, Lánca utca 22—24.)

A MEGYEI GYÓGYSZERTÁRI KÖZPONTOK EREDMÉNYEI

Tíz év telt el a gyógyszerészet államosítása óta. Tíz éve működnek a megyei gyógyszerészet központok, és biztosítják területük gyógyszerellátását. A kezdet nem volt könnyű, a gyógyszerészet átalakításának nyomait. A gyógyszerészet vállalatok fokozatosan alakították ki azokat a kereteket, amelyek ma is gyógyszerellátásunk alapjául szolgálnak. A gyógyszerészet állományában az elmúlt időszakban jelentős változások történtek. Országosan mintegy 400 gyógyszerészetet újítottak fel teljesen és közel 80 új gyógyszerészetet, valamint több mint 500 kézi gyógyszerészetet létesítettek.

A központok nehézségei mellett sok gonddal küzdöttek a gyógyszerészet is. Csak egyet említsünk: nem volt elegendő szakember (gyógyszerész és technikus) az állandóan növekvő forgalom ellátásához. Bár évről-évre több gyógyszerész hagyta el az egyetemeket, több és jobban képzett

technikus nyert beosztást a gyógyszerészetbe, azonban ez sem volt elegendő a hiányok pótlására. A forgalom-növekedés és a gyógyszerészet dolgozók számának változása között fellépő egyenlőtlenség következménye, hogy a gyógyszerészet központok egyik legnehezebb problémája éppen a gyógyszerészhány leküzdése. A munkaerő-gazdálkodást nagymértékben befolyásolja az a tény is, hogy igen sok az idős gyógyszerész. Gyógyszerészeink ma még igen magas korban is helytállanak a gyógyszerellátás érdekében, de nem feledkezhetünk meg arról, hogy a gyógyszerészetben eltöltött munkás esztendőik után méltán illeti meg őket is a pihenés.

A 10 év alatt megváltozott a gyógyszerészet gyógyszerrel történő ellátásának módja is. A kezdeti egy központból történő ellátás helyett később megynként szervezték meg a gyógyszerészeteket, amelyek a megye gyógyszerészetének bázisaivá váltak. A decentralizálás megfelelő raktárépületek